

05/02/2018

L'impacte de les TIC a l'aula, des del punt de vista del professorat

El Grup EDO (Equip de Desenvolupament Organitzatiu) del Departament de Pedagogia Aplicada realitza un estudi nacional sobre la percepció que té el professorat de l'impacte de les Tecnologies de la Informació i la Comunicació (TIC) a l'aula. L'anàlisi dels resultats evidencia un canvi per part del professorat davant les TIC, així com l'increment del seu domini, malgrat hi hagi una persistència dels models tradicionals, especialment a l'ensenyament secundari.

iStockPhoto: NosUA

Els efectes de les TIC existeixen i es manifesten de múltiples maneres. Han entrat a la vida dels docents, els centres educatius i les formes de relació entre la comunitat educativa i han vingut per quedar-se. D'alguna manera, la seva influència ha alterat l'espai de confort del professorat i les direccions dels centres, donant pas a nous debats sobre varietats metodològiques o sistemes d'avaluació.

L'estudi, finançat per la Fundació MAPFRE i desenvolupat l'any 2016, compta amb l'opinió de docents d'arreu Espanya, i ha recollit prop de 1.300 qüestionaris, 88 entrevistes sobre incidents crítics, 4 grups de discussió i 2 seminaris d'experts. La seva realització ha sigut coordinada per Joaquín Gairín i Diego Castro i l'equip de treball el completaven altres investigadors de la UAB com la Cristina Mercader i el Josep Maria Silva.

En general, les opinions del professorat destaquen el valor de les TIC com a eina de motivació envers l'estudiant, situant-lo com a protagonista en el procés formatiu. A més, pel que fa a l'impacte dins l'aula, s'identifica un millor clima en la mateixa i que les TIC afavoreixen a l'enriquiment del procés d'avaluació, a l'autogestió de l'aprenentatge i al foment de la funció de guia dels professors, els quals adquireixen una major personalització.

Les TIC impliquen major planificació i un augment de les habilitats requerides per fer front a l'augment de la complexitat en la funció dels docents. El desenvolupament de les TIC també ha impulsat una revisió dels protocols de seguretat i d'ètica en la manipulació de la informació, ja que ha generat nous conflictes, que van des de problemes personals que poden afectar greument els alumnes fins a l'ús inadequat de les infraestructures i dispositius.

Els canvis de mentalitat i les noves possibilitats que ofereixen les TIC requereixen un replantejament de la formació inicial i permanent del professorat tant per atendre les noves situacions que se'n deriven de la quotidianitat, els problemes que es generen a les xarxes socials i l'aprofitament màxim de les possibilitats de les TIC.

Per aquest motiu, una de les propostes derivades d'aquest estudi és motivar la implantació i el desenvolupament de les TIC. En aquest sentit és recomanable a cada centre educatiu la promoció de plans que puguin promoure i impulsar processos formatius de qualitat, continus, adaptats en cada context pedagògic. Per altra banda, forma part de la responsabilitat dels centres impulsar una millor preparació de les famílies davant la Societat del Coneixement i és per això indispensable la creació de processos col·laboratius que facilitin projectes comuns. Algunes propostes concretes són la creació de xarxes entre centres per a potenciar l'aprenentatge entre iguals, la promoció de Comunitats de Pràctica Professional (CoP) i l'elaboració de plans TAC (Tecnologies per a l'Aprenentatge i el Coneixement) als centres amb la seva corresponent figura de coordinador TIC, que impulsi la implantació efectiva d'aquestes eines.

Joaquín Gairín Sallán; Cristina Mercader Juan

Grup EDO (Equip de Desenvolupament Organitzatiu)

Departament de Pedagogia Aplicada

Universitat Autònoma de Barcelona

cristina.mercader@uab.cat

joaquin.gairin@uab.cat

Referències